

متن و ترجمه‌ی

أصول کافی

ثقة الإسلام

محمد بن يعقوب الکلینی

(٣٢٩ق)

فِردَاعُ الْكَافِي
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ترجمه: موسسه فرهنگی شمس الضحی

@kafilearn

كتاب فصل العلم

باب ارزش عالم و متعلم

۱- مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ وَ عَلَيْهِ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ سَهْلِ بْنِ زَيَادٍ، وَ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، جَمِيعاً عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ الْأَشْعَرِيِّ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَيْمُونِ الْقَدَّاجِ، وَ عَلَيْهِ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ حَمَادَ بْنِ عِيسَى، عَنِ الْقَدَّاجِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله: مَنْ سَلَكَ طَرِيقاً يَظْلُبُ فِيهِ عِلْمًا، سَلَكَ اللَّهُ بِهِ طَرِيقاً إِلَى الْجَنَّةِ. وَ إِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَضَعُ أَجْنِحَتَهَا لِطَالِبِ الْعِلْمِ رِضاً بِهِ، وَ إِنَّهُ يَسْتَغْفِرُ لِطَالِبِ الْعِلْمِ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَنْ فِي الْأَرْضِ حَتَّى الْحَوْتَ فِي الْبَحْرِ. وَ فَضْلُ الْعَالَمِ عَلَى الْعَابِدِ كَفَضْلِ الْقَمَرِ عَلَى سَائِرِ النُّجُومِ لِيَلَةَ الْبَدْرِ. وَ إِنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَتَّهُ أَنْبِيَاءُ، إِنَّ الْأَنْبِيَاءَ لَمْ يُورِثُوا دِينَاراً وَ لَا دِرْهَمًا، وَ لَكِنْ وَرَثُوا الْعِلْمَ، فَمَنْ أَحَدَ مِنْهُ أَحَدٌ بِحَظٍ وَافِرٍ.

امام صادق علیه السلام از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نقل کرده که ایشان فرمودند: کسی که راهی را در طلب علم طی کند، خدای متعال او را راهی بهشت می‌گرداند. و ملائکه بالهای خود را با خشنودی برای جوینده علم پهن می‌کنند. و چنین است که برای جوینده علم، هر کس در آسمان زمین است حتی ماهی های در دریا طلب آمرزش می‌کنند. و برتری عالم بر عابد، مانند برتری ماه شب چهارده ب سایر ستارگان است. و عالمان وارث انبیا هستند، [زیرا] پیامبران نه درهم و نه دیناری به ارث نگذارند ولی علم را به ارث گذاشتند. پس کسی که از آن بهره گیرد، بهره‌ی فراوانی برده است.

۲- مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحْبُوبٍ، عَنْ جَمِيلِ بْنِ صَالِحٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّ الَّذِي يُعْلَمُ الْعِلْمُ مِنْكُمْ لَهُ أَجْرٌ مُثْلٌ

أَجْرُ الْمُتَعَلِّمِ وَلَهُ الْفَضْلُ عَلَيْهِ. فَتَعَلَّمُوا الْعِلْمَ مِنْ حَمَلَةِ الْعِلْمِ وَ عَلَمُوهُ إِخْوَانَكُمْ كَمَا عَلَمَكُمُوهُ الْعُلَمَاءُ.

امام باقر عليه السلام فرمودند: کسی که از میان شما علم [به دیگران] تعلیم می‌دهد، هم پاداش علم آموز را دارد، و هم بر او برتری دارد. پس علم را از حاملانش فرا بگیرید و به دوستان خود یاد دهید همان طور که عالمان به شما یاد دادند.

۳- عَنْ أَبِي بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ الْبَرْقِيِّ، عَنْ عَلَيِّ بْنِ الْحَكَمِ، عَنْ عَلَيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامَ يَقُولُ: مَنْ عَلَمَ خَيْرًا فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ عَمِلَ بِهِ. قُلْتُ: فَإِنْ عَلَمَهُ غَيْرُهُ يَجْرِي ذَلِكَ لَهُ؟ قَالَ: إِنْ عَلَمَهُ النَّاسُ كُلُّهُمْ جَرَى لَهُ. قُلْتُ: فَإِنْ مَاتَ؟ قَالَ: وَإِنْ مَاتَ.

ابوبصیر گوید از امام صادق علیه السلام شنیدم که ایشان فرمودند: کسی که چیز خوبی را آموزش دهد، اجر کسی را خواهد داشت که به آن عمل می‌کند. عرض کردم: آیا اگر او نیز به دیگری آموزش دهد، این پاداش [باز هم] برای او برقرار است؟ فرمودند: اگر به همه‌ی مردم هم آموزش دهد باز برای او [به اندازه‌ی عمل همه] پاداش برقرار خواهد بود. گفتتم: اگر بمیرد چه؟ فرمودند: گرچه بمیرد.

۴- وَبِهَذَا الْإِسْنَادِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْحَمِيدِ، عَنِ الْعَلَاءِ بْنِ رَزِينِ، عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ الْحَدَّاءِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامَ قَالَ: مَنْ عَلَمَ بَابَ هُدًى فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ عَمِلَ بِهِ، وَ لَا يُنَقْصُ أُولَئِكَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئًا. وَ مَنْ عَلَمَ بَابَ ضَلَالٍ كَانَ عَلَيْهِ مِثْلُ أُوزَارِ مَنْ عَمِلَ بِهِ وَ لَا يُنَقْصُ أُولَئِكَ مِنْ أُوزَارِهِمْ شَيْئًا.

امام باقر علیه السلام فرمودند: کسی که بابی از هدایت را یاد دهد، اجر کسی را خواهد داشت که به آن عمل می‌کند، و برای او چیزی از پاداش عمل کنندگان کمتر

نخواهد بود. و کسی که بایی از گمراهی را یاد دهد، گرفتاری [و عذاب] کسانی را خواهد داشت که به آن عمل می‌کنند، و چیزی از گرفتاری آنان برای او کمتر نخواهد بود.

۵- الحَسِينُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلَيِّ بْنِ سَعْدٍ، رَفِعَةُ، عَنْ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ عَلَيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي ظَلَبِ الْعِلْمِ لَظَلَبُوهُ وَ لَوْ يَسْقُلُ الْمُهَاجَ وَ خَوْضُ اللُّجَجِ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى أَوْحَى إِلَى دَانِيَالَ أَنَّ أَمْقَاتَ عَيْدِي إِلَيَّ الْجَاهِلُ الْمُسْتَخِفُ بِحَقِّ أَهْلِ الْعِلْمِ، التَّارِكُ لِلْأَقْتِداءِ بِهِمْ. وَ أَنَّ أَحَبَّ عَيْدِي إِلَيَّ التَّقِيِّ، الظَّالِلُ لِلثَّرَابِ الْجَزِيلِ، الْلَّازِمُ لِلْعَلَمَاءِ، التَّابِعُ لِلْحُلَمَاءِ الْقَابِلُ عَنِ الْحُكْمَاءِ.

امام زین العابدین علیه السلام فرمودند: اگر مردم می‌دانستند در طلب علم چه چیزی نهفته است، آن را گرچه قیمت ریختن خون قلب و فرو رفتن در گردابها، به دست می‌آوردنند. خدای تبارک و تعالیٰ به دانیال وحی فرمود: من بیشتری خشم را بر بندی نادانی دارم که حق اهل علم را کوچک می‌شمرد، و تبعیت از آنان را رها می‌گرداند. و بیشتری محبت را به بندی دارم که خدادار است و به دنبال پاداش فراوان می‌باشد، و همراه علماء و تابع خردمندان و پذیرای سخن حکماست.

۶- عَلَيْهِ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ ذَوْدَ الْمِنْقَرِيِّ، عَنْ حَفْصِ بْنِ غِيَاثٍ، قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ وَ عَيْلَ بِهِ وَ عَلَمَ اللَّهَ، دُعِيَ فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ عَظِيمًاً. فَقِيلَ: تَعَلَّمَ اللَّهَ وَ عَيْلَ اللَّهَ وَ عَلَمَ اللَّهَ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: کسی که علم بیاموزد و به آن علم کند و آن را به خاطر خدا آموزش دهد، او را در ملکوت آسمان‌ها عظیم خوانند و [در خصوص او] گفته می‌شود: برای خدا یاد گرفت و برای خدا عمل کرد و برای خدا یاد داد.